

Universitätsbibliothek Paderborn

**Georgii Calixti S. Theol. D. Et In Acad. Ivlia Primarii
Professoris Wiederlegung Der vnchristlichen vnd
vnbilligen Verleumbdungen/ damit Jhn D. Iacobus VVeller
ChurSächsischer Oberhoffprediger ...**

Calixt, Georg

Helmstedt

Emendanda Et Addenda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36653

gestio: ita totum hunc meum discursum volo esse præparatorium ad eam deliberationem, quæ forte, si ita necesse sit ferat, de hoc ipso negotii genere aliquando inter Theologos & Politicos (ad utrosque enim provinciam hanc pertinere arbitror) instituetur. Hac ante xxxv annos sententia fuit Hütteri. Ante annos LXV, priusquam ego naseerer, D. Jacobus Andreæ in Colloquio Mompelgariensi, ipsoj, disputationis fervore, Speramus, inquit, nos plis precibus vel tandem consequuturos, ut sancta, Deo grata, & Ecclesiis salutaris concordia constituatur. Quod faxit, & largiatur Deus æternus, Pater Domini nostri Iesu Christi, per Spiritum sanctum, Amen.

Quo voto & precibus nos etiam hic finimus
& concludimus,

EMENDANDA ET AD- DENDA,

In der Widerlegung numero III ad marginem *legi Apo-*
no 1645.

Num. XI, literâ B 1/ latere altero, linea 13 *adde particula*
lam NON, & lege principia fidei non negantibus.

To. 2 oper,
pag. 716. tipareo : Lombardum in articulo Trinitatis Christianum & orthodoxum scriptorem fuisse constat.

Gal. 4, 3. Num. LXIII, literâ J 3/ latere altero, linea 16, adde:—
Der da solte offenbahret werden. Warumb wolte er im folgenden Capitel sich vnd andere / so lang sie dem Alten testament zugethan / Kinder genennet haben? Item 1 Cor. 11, 7: Wir reden von der heimlichen verborgnenen weisheit Gottes/welche Gott verordnet hat vor der

der Welt zu vñser Herrlichkeit. Rom. xvi. 15: Durch das Evangelium vnd Predigt von Jesu Christo ist offenbahren das Geheimnis das von der Welt her verschwiegen gewesen ist. i Iohann. iii. 8: Dazu ist erschien der Sohn Gottes/ daß er die Werke des Teufels zerstöre. *Ad hoc manifestus factus est Filius Dei, per suam scilicet incarnationem & adventum, ut dissolvat opera diaboli.* Ergo ante incarnationem & adventum suum nondum erat manifestus factus.

Nun. CVI Kan zu ende beygesüget werden: Cum Augustino & Luthero consentit Iohannes Brentius. Sic enim scribit ad Exodi cap. iii. 1, v. 4 & seqq. *Quod Scriptura antea dixit, angelum Domini apparuisse in flammœ incendio rubi, nunc autem dicit ipsum Dominum ex rubo clamasse ad Mosen, non pugnat secum.* Domini enim Dei nostri est autoritas & magisterium, angelorum autem est ministerium, qui nomine, presentia & mandato Domini agunt, quod agunt. Et ad finem cap. xix: *Quia Scriptura testatur, legem datam esse per dispositiones angelorum, (quemadmodum scriptum est Act. VII, & Gal. III, & Hebr. II.) sentendum est, angelum in persona Dei loquuntum esse.* Iam nec angelus natura sua loquitur, ut homo, est enim & angelus incorporeus: sed loquitur assumto humano sermone per miraculum, quemadmodum & angeli per miracula sapienter assumserunt humanorum corporum formas. Quod autem angelus ita loquitur, ipsa vox Dei & verbum Dei merito dici debet, prepterea quodque loquitur, mandato Dei loquitur, qui & ipse præstdidest, sicut omnia adimpler; & hoc modo sententiam animi sui revelat. Et rursus ad initium cap. xx: Stabant ad radices montis Oreb plusquam sexcenta millia hominum, et Deus loquebatur ex igne per angelum suum, tantâ voce, ut non solum omnis populus exaudiaret, verum etiam maximo omnium pavore conteretur. Item in xiv cap. Iohannis, homiliâ in ejus

Evan-

Evangelistæ posteriorem partem, xxv: Iacob Patriarcha, projectus cum familiâ suâ in Mesopotamiam, venit in Phanuel, & postquam collectatus esset per noctem cum angelo usq[ue] ad matutinum tempus, & accepit ab eo benedictionem, ait: Vidi Dominum facie ad faciem, & salva facta est anima mea. Quid ergo dicemus Iacobum verè vidisse faciem Domini Dei? Sed Deus nondum assumserat hominem. Quare Iacob vidit speciem quādam viri, quā Deus presentiam suam testabatur: ideoq[ue] recte dixit, se vidisse Dominum facie ad faciem, hoc est, aperte cognovisse presentiam Dei: tamen ea species non erat verè Deus. In Exodo videt Moses rubum ardente, & audit ex eo vocem dicentem: Ego sum Deus patris tui, Deus Abraham, Deus Israhel, Deus Iacob. Et tamen rubus nec erat Deus ipse, nec vera Dei species, sed tantum miraculum ostendens & testificans presentiam Dei. — Esias dicit se vidisse Dominum sedentem super solium excelsum & elevatum, ac audivisse Seraphim acclamare ei, Sanctus, Sanctus, Sanctus Dominus Deus Zebaoth, plena est omnis terra gloria eius. Hac fuit quidem revelatio glorie & maiestatis Christi veri Dei, quemadmodum supra cap. XII explicatum: non autem fuit vera species Dei, quia Christus qui est verus Deus, nondum assumserat hominem. Ac breviter, et si Patriarchæ & Prophetæ magno desiderio videnda faciei Dei flagrarunt, tamen quia nondum erat tempus, quo Deus homo fieret, non potuerunt desiderium suum explere. Consequenti quidem sunt veram salutem per fidem quam adhibuerunt cœlestibus promissionibus filio Dei, hominem assumturo, & liberaturo, ipsam autem faciem Filii Dei, quæ postea in homine ostensa est, non viderunt. Ita quidem ante annos centum & plures docuerunt Lutherus & Brenius: at hodie decreto & scito Misleræ & sociorum contraria sententia transit in articulum fidei: & est error capitalis ac fidei fundamentum pervertens, negare apparitiones Filii Dei in Veteri testamento in propriâ persona, sed tantum

tantum per Angelos factas affirmare. Decretum exstat in Pag. 95.
Appendice, quæ Anticrisi subjuncta.

In dem Anhange der Wiederlegung addatur in
fine numeri XX: Herr D. Petrus Tuckerman/ Abt zu Rids-
dageshausen/ ist zu Braunschweig in diesem lauffenden 1651
Jahre den 27 Maerz in Gott entschlaffen.

In der Verantwortung linea, quæ numerum IX,
unā interjectā, præcedit, pro Widerlegung lege Verantwor-
tung.

Post numerum XIIIX, literā li 2, ante lineam penulti-
mam insere: Disputatione sextā, thesi 48: Hæc res, nem-
pe doctrina de Trinitate, magna pars eius mysterii est, quod Rom. 16, 25.
Apostolus aeternis temporibus tacitum afferit.

Num. XIX, lin. 8 pro erklere lege erhärte.

Num. XXVI. adde in fine, anzurechnen von der zeit an/
da beyde etwas gemein vnd vnter die Leute gebracht worden.

Literā Vu 3, post verba, Dieses argument wird D. Ca-
lixtus wol vnauffgelöset lassen/ adde, Imò, wann Calovius
sich nur recht vmbgesehen hetten/ würde er es schon auffgelöset
für sich gefunden haben Dissertatione de duabus quæsti-
onibus, num. XXI.

In der Antwort auf D. Hulsemans Meister-
liches Muster/ literā Vbb 3/ facie alterā, ubi recitantur
latinè & germanicè Hulsemanni verba, linea 12 in versione
germanicā lege, Vnd wann er ist im stande der Kindschafft/ ob er
sey im stande der Kindschafft/ die alhie vnd anjezo bündig.

Num. XVII, addi potest in fine. Rursus in eadem Epi-
tome, pag. 267: *Venalia quoq; delicta contra legem sunt, &
sua natura, ut alibi ostendimus, iram & maledictionem meren-
tur.* Wann er aber ewann das nicht vertragen kan/ das ich
spreche/ Die Todisünde werden den bissfertigen vergeben/

Nyy als wil

als wil ich ihme nicht zwar unser Corpus doctrinæ Iulium,
welches spricht/ Ambrosius hat der Schrifft meinung
in einem schönen kurzen Spruch gefasset/ Omne pec-
catum per pænitentiam fit veniale; sondern seine eigene Wiss-
To. 180. pag. 466.
tenberger/ von denen er sich mag vnterrichten lassen/ entgegen
sehen. Aegidius Hunnius Articulo de Peccato: *Hū, quā*
per fidem sunt in Christo, nullum præseritum peccatum amplius
mortale est, sed remissa pariter omnia. David Rungius dispu-
tationis nonæ in epistolam ad Romanos parte tertia:
Pag. 139. *Si consideratio peccatorum in homine fit secundum evangelium,*
videlicet quatenus homo credit in Christum mediatorem; in hoc
omnia peccata sunt venialia, & nullum est tam magnum, pro quo
Christus sanguine suo non satisfecerit, quodq; credenti in Chri-
stum non remittatur per solam Dei misericordiam. Balthasar
Pag. 333. Meisnerus Anthropologias Decade primâ, disput. ix,
quæst. 11, thesi VII: *Neg. inficiamur, mortalia quoq; ab eveniu-*
dit venialia, quandoquidem pænitentibus remittuntur, quo sen-
sus autor de verâ & falsâ pænitentiâ apud Augustinum cap. XIII
ait; Quedam peccata sunt, quæ sunt mortalia, & in pænitentiâ
sunt venialia.

Num. XXXV adjiciatur in fine: Egregiè B.Lutherus
libro de Conciliis: Solcher Christus ist nichts vnd nis-
gend/ der für solche Sünder gestorben sey / die nicht nach ver-
gebung der Sünden von den Sünden lassen / vnd ein newes
Leben führen.

Num. XXXIX, linea ii, pro abnegetur lege abneget.

Vacatu-

VAcatur erant hæ pagellæ: quum ecce opportune adest
VVittebergæ lepidissimus Scharfius, & ludos edit, quos
operæ precium est spectari. Disputationem enim instituit
solennem de universalی Dei gratiâ, respondentे Candi-
dato pro licentia adsumendi gradum Doctoris Theologi. Apposite
autem orditur à solenni suâ cantilenâ, nempe ab explicitâ per-
sonarum divinarum notitiâ, fideq; in Deum Patrem, Filium & Spiritu-
m sanctum in Veteri testamento propositâ & necessariâ. Di-
xerat antehac in suâ meo Programmati, quo Programmatis
ab ipso profecti & liti initium facientis proterviam retude-
ram, oppositâ Responsione: VVittebergenses Theologi constanter Num. 13 in
statuunt, omnes fideles V.T. fide explicitâ credidisse in Deum Patrem, fine.
Filiū & Spiritū sanctū, & ad id credendum omnes semper, etiam
süb Veteri fædere, fuisse obligatos. Erat tamen, nisi fallor, VVitte-
bergensis Theologus, & non adeo pridem, D. Fridericus Bal-
duinus, qui scripsit in tertium caput Prophetæ Zachariae: Dic
vinā providentia cœtè factum est, ut ipsum divinæ Trinitatis arcanum
non explicitè, sed implicitè Iudeis süb lege traderetur, ne in errorem eo-
rum, qui plures Deos colebant, inciderent, cum alias ad idolatriam
proniciissent.

Sed nos spectemus ludos edentem Scharfium. Rejecto
principio à quo quidem non pendet esse rerum, sed cogni-
tio earum, hoc videlicet, Quod de rebus ad salutem cre-
ditu necessariis prisca catholica ecclesia unanimi con-
fensu, symbolis & confessionibus & consentientibus
probatis morum doctorum testimoniis declarato, am-
plexa fuit, id à nobis quoque recipiendum est: hoc, in-
quam, principio cognitionis rejecto substituit alterum: Ad
quem modum prisci quidam doctores dubia & difficilia loca Scrit-
pturæ intellexerunt, & questiones fundamentis fidei adiectas
exposuerunt; ita necessario & loca intelligenda sunt, & questio-
nes enodande: nec hinc sine crimine è rego gloria recentioribus li-
cet recedere. Super hoc iacto fundamento saltat camelus,
& carpit verba mei Programmatis: Non poterant dicere; Formu-
la nostra nos constringit: nam Formula nihil hic prescribit. Et ex Dis-

Y y z

serata-

Num. 21. *sextatione de duabus quæstionibus*: *Quæstio est, Num Filiu Domini
redemptor noster Patribus sub Vtore pacto seorsim secundum suum sibi
proprium hypostasin in adsumptâ quadam figurâ vel corpore apparuerit,
& per Angelum, qui eiusmodi in locis memorari consuevit, intelligatur.*
*Nullum Corpus doctrine, nulla Confessio, nulla Formula eam attigit aut
determinavit.* Scharfius, quamvis acutus audiat, adeo tamen
obtuso est ingenio, ut non capiat horum meorum verborum
sensem. Dicam itaque disertius: *Nullum Corpus doctrina, vel
Iulium, vel Prutenicum, vel aliud simile; nulla Confessio vel Au-
gustana, vel Saxonica, vel VVirtenbergica, vel alia; nulla For-
mula concordie eam attigit aut determinavit.* Si nondum capit,
desperata est sanitas cerebri ejus. Sed pergit saltare, & nos
spectare. De quæstione, quam modo recitavi, in eadem Dis-

Num. 69. *sertatione scripsi: Nullum ullius nisi Arianae partis Concilium, nullum
Confessio, nulla Formula sibi sunt, ut alterutrum vel affirmando
vel negando determinaret. Hic jam noster saltu supra venabula frater-
tur. Spectate vel audite. Hec profectò omnia fasissima sunt, crassissima errata, &
si dicere fas est, & repetere dicitur cavillatoris (qui ei
pridem eram magnus Theologus, nunc cavillator audio: non fa-
cit autem imprudenter, nec illibente Prisciano, tantisper ab
injuriis tuto, quod quavis occasione meis vel aliorum ma-
vult uti verbis, quam suis) quibus alios traducere verius non fuit,
egregia sunt specimen iudicii, industrie & eruditiois Calixtina. As-
diatus modo ipsissima verba Patrum antiquissimi Concilii Antiocheni
contra Samosatenum habiti. Quid enim prohibeat ea hic adscribere, prae-
sertim cum formula sive sententia illius concilii non obvia omnibus sit,
ne vulgo in scriptis publicis tradatur. Mirum unde nostro ea con-
fidenti, per quam tanto cum strepitu ausit*

Insultare solo & gressus glomerare superbos.

*Mihius id foret mirum, modò ei à Respondente suo tribuere-
tur rerum divinarum humanarumq; inusitata intelligentia, & accura-
ta antiquitatis tam sacre quam profane cognitio; quemadmodum
tribuitur D. Iacobo VVellero, comparata, ut verosimile est,
inter fragrantia latrinas, in höchster durstigkeit blösse / Armut /
vnd daraus folgenden schweren Franchheiten: quam studiorum
fuorum rationem è cathedra Brunsvicensi ipse evulgavit.*

Cetero

Vide lit.
3 & 1.

Cæterum in gratiam lectoris, quomodo se Antiochenæ
contra Paulum Samosatenum instituta concilia habeant, ex-
pediam. Memorantur ab Eusebio Historia libro VII, c. XXVI Alias c. 23
& seqq. Plura fuisse & ad minimum duo, fidem faciunt hæc & 24.
Eusebii verba: καὶ Αὐρηλιανὸς τελεταῖς συγκεντιδεῖσιν πλείστων δοκεῖ
ἔποιησιν αὐτοῖς. Sub Aureliano ultimam p. urimorum (haut bene ver-
tit Christophorus, numero prope infinitorum) episcoporum col-
lectâ synedo deprehensus, & ab omnibus aperte condemnatus est autor ille
heresies apud Antiochenos. Septuaginta in eâ synodo adfuisse e-
piscopos docet Athanasius suo de synodis Arimini & Seleu-
cia tractatu. Epistola synodica, quæ exstat in historiâ Euse-
bii, inscripta est Dionysio Romano & Maximo Antiocheno
aliisque ibi nominatis episcopis. Dicit autem Athanasius:
Διονύσιοι δύο γέγονοι ἐμπροσθετοὶ τοὺς τῶν εἰδομένοις τῶν
Σαμοσατέων, τέταρτος δὲ τῆς Ρώμης, ὁ δὲ τῆς Αλεξανδρείας λογίσκοντος. Duo
Dionysi multum ante septuaginta, qui Samosatenum susciperunt, fuere;
quorum alter Roma, alter Alexandria erat episcopus. Et mox: τοῦ
ιεροῦ εἴω οἱ Διονύσιοι. Alexandrinus quidem ante postremam
illam synodum diem suum obierat: sed Romano, ut diximus,
epistolam suam synodus inscribit. Is igitur adhuc eo tempo-
re in vivis erat, quamvis ageret, ut apparet, ultimum vitæ suæ
annum. Dionysium itaque Romanum ante illos Septuagin-
ta dudum fuisse, idem forte fuerit, quod ante illos & habitam
ab eis synodum pridem floruisse. Monet autem Athanasius,
Antiochenam illam LXX episcoporum synodum vocabulum
duocis rejecisse. Verba ejus nonnulla apponam. Viragi, in-
quit, synodus, Antiochenæ videlicet & Nicæna, rationabilem ha-
bet causam, cur illa ad illum, ista vero ad alium modum loquatur.
Quandoquidem enim Samosatenus sentiebat Filium ante Mariam non
fuisse, sed ab eâ initium sui esse; ideo episcopi tunc congregati ho-
minem heresios condemnatum abdicarunt: et Filii vero divinitate sim-
plicius sribentes accusatam diligentiam τοῦ ἀρρώστου non adhibue-
runt, sed ut acceperant, ira loquuntur sunt. In eis enim omnem curam pone-
bant, ut quod Samosatenus excogitaverat, tolerent, & docere τὸν Filium
fuisse ante omnia, & non factum esse ex homine Deam, sed Deus quem
esset, indissimilarem servit; & Verbum quem esset, factum esse carnem.

Y y 3

q. 333 p. -

quemadmodum loquuntur est Iohannes. Et post aliqua: Εκεῖνοι τέρας τὸ
οὐρανοῦ οἱ αποστόλοι καὶ τὰ ἐξημερωτά τῶν διάβολοι εἰχοτες ἔγραπτον,
εἰ καὶ εἴτιν ὄμοιος τῷ· καὶ ἔντος ὃ καλῶς νοίσαντες εἰρήνην ὄμοιον τούτῳ τῷ ψυχῇ.
Antiocheni patres ad sophisma Samosateni eiusq; interpretationem vel
acceptationem animum advertentes scripsérunt, quod Filius non sit ἑστό^ν
νιος: Nicani verò probè perpendentes dixerunt ὅμοιον esse. Subdi-
tium igitur est De Verbi incarnatione Symbolum, a Patribus Antio-
chenis adversus Paulum Samosatenum editum, quod hoc titulo in
tomo sexto Actorum concilii Ephesini, capite primo, à The-
odooro Peltano producitur: in quo Filius Patri secundum di-
vinitatem ἑστόνιος aliquoties pronunciatur. Quin exortis
Nestorio & Eutychē recentius esse vel ex hisce ultimis ejus
verbis intelligi poterit. Ut secundum spiritum nobis homousios non
est, (nam secundum hunc Deo homousios est) ita vicissim Deo secundum
carnem co-essentialis non est: secundum hanc autem nobis consubstantia-
lē est. Quemadmodum autem hæc distincta, & inter se secreta pronun-
tiamus, non ad inducendam unius indivisa personæ divisionem, sed ad
denotandam naturarum & proprietatum Verbi & carnis distinctio-
nem & inconfusibilitatem; ita illa, qua ad indivisa unionis compositio-
nisve rationem faciunt, unita prædicamus & veneramur.

Franciscus Turrianus scriptorum nūbūlōv & spuriorum
ſaſq; & patronus epistolam quorumdam Arianorum, velo
nominis Patrum Antiochenorum obumbratam, nescio unde
nactus, latine vertit: edidit autem Baronius in anno
CCCLXVI. Inde in tomum primum Conciliorum transluit Se-
verinus Binjus. In eam quum incidisset miser Scharfius, ratus
se invenisse non quod pueri in fabâ, totam fere descripsit &
Calixto opposuit, hac vel unâ eum planè prostratus. Quum
recitasset, cantat ἐμβύζιον & subjungit: Hac formula, hac confessio
ecclesia Catholica est, qua questiones illas & controversias de cognitione
filii Dei sub vetere fædere, ut & de apparitione eiusdem in formâ specta-
bili, non attigit modo & prescripsit, quid de tis tenendum credendum q;
sit, sed & ita determinavit, ut omnes pios in suam sententiam facile tra-
hat, & meritò constringat. Profecto ea omnia in lata dato Concilio Antiocheno tam clare tam copiose ac solide proponuntur, & unanimi ecclesiæ
Christianæ consensu comprobantur, ut non possint non demirari vehe-
menter

menter, quo anime, quo studio contrarium hodie docere, & quidem sub
titulo ecclesiastice antiquitatis in publicum spargere presumserunt illi
naufragio, qui bellum indicere Theologis, ac novum pomum regis & in sce-
nam proitcere non dubitarunt.

Quis neget Scharfum, qui tantulus tanta verba fundi-
ter, oratorem esse, & latine loqui posse? Quis neget, mili-
tem esse gravis armatura, qui farctum faciat de hostibus suis?

Adspice ut insignis spolius Marcellus optimis

Ingreditur, viatorum viros supereminet omnes.

Quæcumque in epistola per synodum emissâ disputantur, &
loco probationis adducuntur, existimat symbolo æquipol-
lere. Quæ cunctis majoribus nostris ab omni ayo penitus
ignota sub initium hujus nostri seculi, operâ Baronii, in lu-
cem primum procierunt, afferit unanimi ecclesiæ consensu com-
probari. Sententias de annatis quæstioribus & difficilium Scri-
pturæ locorum interpretationibus titulo ecclesiastica antiquita-
tu, id est, vel omnium ejus doctorum consensu vel nonnullo-
rum testimonio vult determinari. Conqueritur bellum indict
Theologus, illis videlicet, qui soli volunt audire Theologi; qui
bus tamen sua iententia libera relinquunt, & propter dissen-
sum nemo irascitur. Qod autem omnium deterrium est,
improbam Arianorum veræ Christi divinitati detrahentium
aruspiciar probat & amplectitur. Prædicant videlicet isti esse
unum Deum, ingenitum, invisibilem, quem nullus hominum viderit,
neq; videre possit. At filium esse genitum & sæpe, etiam antequam
homo fieret, visum. Credunt Filium impleuisse voluntatem pa-
ternam in creatione universi. Ipse enim dixit, & facta sunt: ipse man-
davit, & creata sunt. Qui autem mandat, alteri mandat. Quem
ajunt, non a. ium esse persuasum habenus, quam unigenitum Filiu m Dei
Deum, cui dicit, Faciam us hominem ad imaginem & similitudinem
nostram. Opus creationis est opus ad extra, ut vocant; & pro-
dit indivisi ab una & eadem infinitâ potentia, omnibus tri-
bus personis communi. Qui autem opus peragi mandat, su-
perior est, cui peragendum mandatur, inferior: & hic alias
ibi partes obit quam ille. Patrem itaque mandare, Filio
mandari, quid aliud est, quam Filium ramæ patris in crean-
do ad-

do administrum? ιανεγηνέτα τῷ Πατεὶ εἰς τὸν ὄλον θυμωρεῖαν,
quemadmodum docuerunt Ariani. Quin etiam, ajunt, Legem
similiter datam esse Moysi dicimus, ministrante Filio Dei. Qui, ut
præmiserunt, implens voluntatem paternam, Patriarchis appetet;
& cuno eis loquitur in eisdem clausulis, & eisdem capitibus, aliquando
quidem tamquam Angelus, quandoq; vero tamquam Dominus, quan-
doque autem Deus esse affirmatur. Deum enim universi impium est
existimare vocari Angelum. Filius vero Angelus Patris est, qui est
ipse Dominus & Deus. Fit argumentum, Qui est Deus universi
non vocatur Angelus. Deum enim universi impium est existimare
vocari Angelum. At Filius vocatur Angelus multis Scripturæ
locis. Ergo Filius non est Deus universi. Quoniam tamen
Deus appellatur, non est Deus primo & præcipuo sensu, sed
quodam alio, nempe est Deus inferior, adscitus aut facitius.
Minorem probant Ariani illi, comprobante & applaudente
Scharfio, ex locis Genes. xix; xxii, ii, 15, xxxi, ii: Exodi
xi, 2: Iesaiæ ix, 6.

Atque ita Scharfius ad castra Arianorum profugus debel-
avit Calixtum. Ergo omnis populus poterit spectare triumphum.
Nec sine causa gratulabuntur tota VVittebergâ juvenes stu-
diosi, acclamantes latumq; choropœana canentes
Ihrem lieben Doctor Scharff/

Den ihnen Gott vom Himmel warff.

Nempe ejicitur cœlo non solum propter atroces injurias im-
merenti seni Prisciano illatas, sed vel maximè propter atro-
cissimas, quibus cum Ariani sentiens & faciens æternum Dei
Filium afficit. Excusari tamen aliquo forte modo possit per
ingenii tarditatem & infitiam. Hoc igitur egregium præ-
sidium numquam missum faciat: neque vero,
ut equidem sentio, faciet.

APPEN-